

آسیب‌های فضای مجازی برسبک زندگی اقوام ایرانی (مطالعه موردی: قوم بختیاری)

ولی‌الله نصیری* - استادیار گروه ادیان و عرفان تطبیقی و پژوهشگر پژوهشکده بختیاری‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران.
حسین غیبی‌پور - دانشجوی دکتری گروه علوم ارتباطات اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

تاریخ دریافت: ۳۰ مهر ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۱۳ آذر ۱۴۰۰

چکیده

مقدمه: زندگی هرفردی در گرو روشی است که بعنوان سبک زندگی خود انتخاب می‌کند به طوری که یا باعث رشد و کمال انسان می‌شود و یا اینکه نابودی و زوال او را فراهم می‌آورد.

هدف پژوهش: هدف از انجام این پژوهش بررسی آسیب‌های فضای مجازی برسبک زندگی اقوام ایرانی با مطالعه موردی قوم بختیاری می‌باشد.
روش‌شناسی تحقیق: این جستار با استفاده از روش کتابخانه‌ای توصیفی - تحلیلی با مطالعه دیدگاه و نقطه نظرات مختلف در این زمینه نسبت به گردآوری آن اقدام شده است. بنابراین مقاله پیش روی به اهداف توصیف و تحلیل به آسیب‌های مختلف فضای مجازی برسبک زندگی اقوام می‌پردازد و با الگوی سیاست پژوهی ابعاد مذکور باروش توصیفی - تحلیلی استخراج شده است.

قلمرو جغرافیایی پژوهش: پژوهش حاضر، عهده‌دار بررسی علل، ریشه‌ها، بسترها، مؤلفه‌ها و پیامدهای آن بصورت علمی و یکپارچه می‌باشد.
یافته‌ها و بحث: یافته‌ها نشان می‌دهد فضای مجازی تأثیرات بسیار زیادی بر سبک زندگی افراد دارد بازیگران این حوزه ضمن نشانه گرفتن افکار و عقائد کاربران، سعی در تغییر سبک زندگی آنها دارند.

نتایج: استفاده از فضای مجازی و تکنولوژی فراگیر اینترنت، به عنوان یک پیشرفت علمی و ابزاری تسهیل ساز در زندگی انسانی، امری مطلوب و ضرورتی انکارناپذیر است. این پدیده نوظهور همچون دیگر پدیده‌های تکنولوژیک در کنار محاسن و خدمات فراوانی که به جامعه بشریت ارزانی داشته است، مخاطرات فرهنگی و آسیب‌های نامطلوب اعتقادی به ویژه برای اقوام و ایلات به همراه دارد که با برنامه‌ریزی دقیق و مواجهه درست می‌توان از مخاطرات آن در امان ماند.

کلیدواژه‌ها: آسیب، اقوام ایرانی، سبک زندگی، فضای مجازی، قوم بختیاری.

مقدمه

تغییر در سبک زندگی افراد به ویژه در اقوام ایرانی یکی از مهمترین مضامینی است که در دهه اخیر مورد توجه فعالین حوزه جامعه‌شناسی و علوم ارتباطات اجتماعی قرار گرفته است. فراهم شدن زمینه‌های لازم جهت دسترسی به ابزار و وسایل ارتباطی و شبکه‌های مجازی در دهه اخیر، منجر به ایجاد تغییرات زیادی در سبک زندگی به دلیل فرایندهای «فردی شدن» که آزادی و حق انتخاب بیشتری را در شرایط به سرعت رو به تغییر جهان برای افراد فراهم می‌کند شده است. تغییر در سبک زندگی، یکی از پیامدهای اجتماعی می‌باشد که بواسطه آن باعث فروپاشی و از هم گسیختگی گروه‌های مختلف اجتماعی میشود.

بدین ترتیب با بروز تحولات تکنولوژی و افزایش شبکه‌های اجتماعی، کاربران فضای مجازی به یک محیط غیر واقعی دست پیدا میکنند «در شبکه‌های مجازی، اندیشه‌های خود را به وسیله بازنمائی زبان دیجیتال و تجربه حسی به اشتراک می‌گذارند افرادی که از لحاظ زمان و مکان از همدیگر دور هستند ولی از طریق این وسایل ارتباطی باهم دیگر متصل هستند» (دوران، ۱۳۸۱: ۳۸).

یکی از عوارض استفاده مداوم از فضای مجازی اعتیاد به اینترنت است که باعث افزایش میزان پرخاشگری، اضطراب، اندوه، افسردگی و از دست دادن علاقه به فعالیت‌های روزانه میشود (موریسون و همکاران).

اگر چه نوآوری در تکنولوژی و هم چنین پیدایش وسایل ارتباط جمعی به منظور رفاه و آسایش جوامع بشری شکل گرفته است اما عدم استفاده صحیح از آنها جسم و سرمایه معنوی انسان‌ها را مورد آسیب قرار داده و تغییرات نادرست در آداب فرهنگی و عقاید دینی و هنجارهای اجتماعی را موجب شده است.

مروری بر آمار فعالیت‌های آسیب شناسانه شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی و تبیین سبک زندگی اسلامی و ایرانی در قالب کنفرانس‌های علمی، فعالیت‌های پژوهشی و مقالات - پیمایشی تأییدی بر مدعای مقاله حاضر است (ربیعی و محمدزاده یزد، ۱۳۹۲).

از اینرو هدف از این پژوهش بررسی آسیب‌های فضای مجازی بر سبک زندگی اقوام ایرانی بویژه قوم بختیاری می باشد که برای رسیدن به این هدف ابتدا پرسش‌هایی مطرح و سپس فرضیه‌هایی بیان می‌شود که به شرح ذیل به آنها اشاره می‌نماییم:

- فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی تاچه میزانی در سبک زندگی اقوام تأثیر می‌گذارند؟
- راهکارهای حفظ سبک زندگی در مقابل فضای مجازی کدامند؟
- از نظر کارشناسان و تحلیل یافته‌ها عملکرد فعالین حوزه علوم اجتماعی در زمینه ترویج سبک زندگی قوم بختیاری چگونه است؟
- فرصت‌های موجود فضای مجازی در ترویج سبک زندگی قوم بختیاری کدامند؟

فضای مجازی

فضای مجازی اصطلاحی است که با شیوه زندگی و تفکر مبتنی بر تکنولوژی نوین اطلاعاتی ارتباط نزدیکی دارد. در تمام تعاریف فضای مجازی، این فضا را محیط الکترونیکی یا محیط شبکه‌ای از کامپیوترها دانسته که با استفاده از جلوه‌های سمعی و بصری سعی دارد تا اشیاء و واقعیت‌های سه بعدی جهان واقعی را مشابه سازی کند اما ادعا می‌شود که فاقد مادیت فیزیکی می باشد. از خصوصیات بارز این فضا بی مکانی و بی زمانی است (منتظر قائم، ۱۳۸۱: ۲۳۱).

فضای مجازی، برای توصیف تمام انواع منابع اطلاعاتی ایجاد شده از طریق شبکه‌های رایانه‌ای به کار برده می‌شود و از این جهت، مجازی یا مصنوعی است که در محیط مادی و فیزیکی مکانی را اشغال نکرده است و توسط نرم افزار تولید می‌شود. (امام جمعه، ۱۳۸۲: ۲۵).

اگرچه فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی باعث تسهیل در انجام امور زندگی و تسریع قضایای زندگی است اما عدم آگاهی به هدف‌های از پیش تعیین شده توسط برخی از شبکه‌های مجازی معاند و غیر اخلاقی میتواند خواسته یا ناخواسته سبک زندگی کاربر را تحت تأثیر قرار دهد.

سبک زندگی

سبک زندگی از ترکیب دو واژه سبک و زندگی با دو بار معنایی متفاوت تشکیل شده است. معنای لغوی واژه زندگی روشن است، اما در تعریف واژه سبک در لغت‌نامه‌های فارسی و غیر آن، معانی گوناگون درج شده است که ریشه در کاربرد آن در علوم مختلف دارد. «در زبان فارسی، واژه سبک در روند مفهومی خود، ابتدا و به شکل غالب در سبک‌شناسی ادبی و هنری به کار می‌رفت» (دهخدا، ۱۳۳۹).

از اهداف قرآن کریم، تعلیم سبک زندگی صحیح است، به گونه‌ای که می‌توان با شناسایی ارزش‌ها و هنجارها و ضد آنها که در آیات قرآن به آنها اشاره شده است، این سبک را شناسایی کرد و با انطباق روش زندگی با روش‌های قرآنی به قله سعادت و خوشبختی دست یافت. ایمان و عمل صالح ملاک و معیار اساسی سبک زندگی قرآنی است، حیات طیبه و لقای پروردگار هر دو با ایمان و عمل صالح به دست می‌آید، از آن جهت که حیات سبب حس و حرکت در همه موجودات است، حیات طیبه نیز شهود حق تعالی و سیر در تجلیات انوار الهی و سبک زندگی جدید نورانی برای آدمی می‌گردد. بی‌گمان این حیات برتر از حیات حیوانی مشترک یا همان غریزه مشترک انسان و حیوان است. آثاری که قرآن برای آن بیان کرده، بسیار بالاتر از اثرهای حیات مادی و عادی است. صاحب این حیات طیب، غرق در نعمات معنوی است. حقایق را می‌بیند و در خود عزت و کرامت می‌یابد، زیرا به معدن عظمت الهی متصل شده است» (جوادی آملی، ۱۳۸۳، ۲: ۱۶۳-۱۶۲).

سبک زندگی اقوام ایرانی

رسانه‌های نوین ارتباطی فرایند هویت یابی را در دوره مدرن تغییر داده اند، به این معنی که بر خلاف جامعه سنتی که مکان، نقشی کلیدی در هویت سازی افراد داشت، در جامعه مدرن به واسطه رسانه های ارتباطی، هویت یابی شکلی غیر محلی و جهانی پیدا کرده است و افراد به واسطه رسانه ها قادرند خودشان را به جهان غیر از محل خودشان پیوند دهند و این فرایند میتواند با خود تغییرات هویتی به همراه آورد. تحلیل بورديو از سبک زندگی مناسب ترین تحلیل برای تبیین رابطه سبک زندگی و هویت است. از دیدگاه بورديو افراد در طیفی از زمینه های فرهنگی به دنبال تشخیص میگردند؛ از جمله این فعالیتهای فرهنگی میتوان استراحت گاههایی که انتخاب میکنند، ورزش، گذران فراغت، مسافرت، تغذیه خاص و غیره را نام برد. از دیدگاه بورديو نوع مصرف افراد امکان مرزبندی های اجتماعی، تمایز و هویت افراد را فراهم میسازد. در بحث بورديو مصرف به عنوان پاسخ به نیازهای زیستی مطرح نمیشود، بلکه مصرف به منزله نظامی از نمادها و نشانه هاست، که این نمادها و نشان ها باعث تمایزیابی، تشخیص و مرزبندی های هویتی میشود. یکی دیگر از نظریه پردازانی که در این تحقیق به فهم نظری و طراحی مدل اثرگذاری سبک زندگی و هویت کمک شایانی نموده است بودریار است. بودریار معتقد است الگوی مصرفی امروزه بیشتر به وسیله تفاوت تبیین میشود، تا به وسیله نیازها. ما برای این مصرف میکنیم که با مردم دیگر متفاوت باشیم، و چنین تفاوتهایی به وسیله آنچه مصرف میکنیم و چگونگی مصرف مان تعریف میشود. نیاز به تفاوت نمیتواند هیچگاه برآورده شود؛ سرانجام به نیازی پیوسته و مادام العمر برای تفکیک خودمان از کسانی که پایگاههای دیگری در جامعه اشغال میکنند میرسیم. هنگامی که چیزی مصرف میکنیم، چیزهایی را به دیگران ابلاغ میکنیم؛ از جمله اینکه به چه گروههایی تعلق داریم یا نداریم. آنها آنچه را ما میگوییم میفهمند، در چند دهه گذشته فرهنگ مردم از جنبه های گوناگون دگرگون شده است. تحت تأثیر سبک زندگی جدید انگیزه هایی که مردم را به کار وادار، اعتقادات مذهبی مردم، نگرش آنها به زندگی همه دگرگون شده است، تا بدان حد که میتوان اظهار داشت که خواست مردم از زندگی تغییر کرده است. از نظر اینگلهارت دگرگونی فرهنگی تدریجی است و آن بازتاب دگرگونی در تجربه های سازنده ای است که به نسل های مختلف شکل داده است (اینگلهارت، ۱۳۷۳: ۱).

آسیب‌های فضای مجازی در سبک زندگی اقوام

الف.) سطحی شدن صمیمیت‌ها ناشی از فعالیت گسترده در شبکه‌های اجتماعی: امروزه استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی نظیر فیس بوک، تویتر، لاین و ... جای خود را به روابط میان فردی و گروهی داده است بطوری که افراد نه تنها در خلوت بلکه در میان جمع‌های دنیای واقعی نیز ترجیح می‌دهند مدام در جمع های مجازی که در آنها عضو هستند حضور یابند.

در گذشته ارتباطات در نظام اجتماعی ایران به صورت ساده و چهره به چهره بود اما با پیشرفت زندگی اجتماعی انسان‌ها، شکل‌گیری ابزارهای ارتباطی و تغییر سبک زندگی در حال حاضر با ارتباطات در فضای مجازی روبرو هستیم. یکی از انواع ارتباطات در فضای مجازی، شبکه‌های اجتماعی است، امروزه استفاده از تلفن همراه و سایر نرم افزارهای ارتباطی انسان‌ها را در فضای مجازی و غیر واقعی قرار می‌دهند که می‌تواند اثرات روانی، فرهنگی، اجتماعی و تغییر سبک زندگی را به همراه داشته باشد.

ب). کاهش ارتباطات درون فامیل و قومی: زبان بدن تأثیر موثری در ارتباط و صحبت دارد، اما در ارتباط مجازی این اتفاق نمی‌افتد بلکه انتقال احساسات به شکل دیگری خودش را نشان می‌دهد. همه انسان‌ها نیاز به ارتباط صمیمی و راحت دارند، و ارتباط مجازی به اندازه ارتباط چهره به چهره کیفیت ندارد. ارتباط مجازی همان طوری که از اسمش مشخص است، ارتباط واقعی نیست و همه کیفیت‌ها و همه نیازها را برآورده نمی‌کند. ارتباط مجازی، ارضا کننده نیست و استفاده زیاد از فضای مجازی سبب می‌شود که احساس تنهایی افراد بیشتر شود حتی اگر افراد در فضای مجازی با تشکلات و اعضای بیشتری به فعالیت بپردازند. ارتباط مجازی، کیفیت ارتباط واقعی را ندارد، فقط محتوا را می‌رساند و منتقل کننده حس‌ها نیست، بنابراین باعث می‌شود که فاصله‌ها بیشتر، صمیمیت‌ها کمتر و ارتباطات بین خویشان و بستگان کم‌رنگ‌تر گردد.

ج). زوال نقش جایگاه اجتماعی افراد: استمرار و پایداری حیات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی یک جامعه، در گرو انسجام و همبستگی بین اجزاء و عناصر سازنده ساختار اجتماعی است. چرا که اجزاء و عناصر جامعه با داشتن انسجام، سخت‌تر کار میکنند تا به هدف‌های مورد نظر برسند. جامعه بختیاری یک واحدکل است که افراد تشکیل دهنده آن دارای نقش‌های اجتماعی می‌باشند. در این میان ریش سفیدان که از توانمندی اجتماعی بالایی برخوردارند نقش مهمی در وحدت و انسجام آن دارند. علی‌رغم وجود اعتماد بی حد و حصر، حفظ حرمت‌ها و احترام خاص به جایگاه معتمدین و بزرگان و ریش سفیدان در بین اقوام بویژه قوم بختیاری، تغییر سبک زندگی و ترویج زندگی غربی و غیر واقعی بواسطه پیدایش فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی میتواند منجر به از بین رفتن نقش جایگاه اجتماعی این افراد شود بطوریکه باعث کم توجهی و در برخی موارد بی توجهی به آنها خواهد شد. نتایج حاصل نشان می‌دهد با جایگزینی زندگی مجازی و غیر واقعی در سبک زندگی ناب واصل اقوام پابندی مردم به سنن و ارزش‌های گذشته خود تضعیف و رو به زوال است بطوریکه در آینده‌ای نه چندان دور دیگر خبری از احترام، حفظ حرمت‌ها و جایگاه ویژه فردی نخواهد بود.

تغییر فرهنگ و هویت زندگی قومی

امروزه در قوم بزرگ بختیاری، سبک زندگی، به واسطه تأثیر فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی دچار تغییرات و دگرگونی زیادی شده است که ساختار سنتی قومی را مورد هدف و تحت تأثیر قدرت خود قرار داده است. به نظر میرسد در اقوام بختیاری با الگوگیری از سبک‌های زندگی جدید و به کارگیری این الگوها در آداب و رسوم، نحوه پوشیدن لباس، الگوهای فرهنگی، زندگی سنتی و غیره فرهنگ جدیدی در حال شکل‌گیری است و زندگی سنتی و ایلی جای خود را به زندگی مدرن و نوین داده است. در این زمینه به واسطه گسترش رسانه‌ها، تجربه وقایع و رویدادهای دیگر جهان برای مردم فراهم شده است. عناصری که به واسطه رسانه‌ها در دست مردم قرار می‌گیرد، قدرت مردم را در انتخاب سبک زندگی و انتخاب‌های مربوط به زندگی روزمره بیشتر کرده است، و به تبع آن آزادی آنها را برای نمایش افکار، ارزش‌ها و تعلقات محلی، ملی و جهانی باز گذاشته است. در چنین وضعیتی مردم هم تجربه‌ای مستقیم و بدون واسطه از محیط زندگی خود دارند و هم تجربه‌ای وسیع و با واسطه از جهان جهانی شده و غیر محلی خودشان پیدا می‌کنند و تحت تأثیر سبک زندگی و منابع هویت ساز جدید، هویت اجتماعی خودشان را بروز و نمایش می‌دهند و در نتیجه باعث دور شدن از میراث فرهنگی قومی و هویت قومی، می‌شود. (صدقت زادگان، شهناز: ۱۳۹۴).

اختلال در شکل‌گیری هویت جوانان و نوجوانان

با توجه به اینکه فضای مجازی بستری برای تقویت روابط انسانی است اگر این بستر ارتباطی فاقد هویت دینی و ارزشی باشد آسیب‌های جبران ناپذیری به هویت افراد وارد می‌کند؛ چرا که در فضای مجازی افراد در نقش‌ها و شخصیت‌های مختلفی ظاهر می‌شوند.

شوند و هویت واقعی خود را در اکثر موارد نشان نمی دهند بنابراین این امر موجب آسیب پذیر شدن شخصیت کاربر و تقویت شخصیت های چندگانه و رشد آن در کاربر می شود. یقیناً اگر این کاربران کم سن و سال تر باشند خطرات جدی تر و عمیق تر خواهد شد چرا که ارزش های حاکم بر شبکه های اجتماعی و اینترنت ارزشهای وام گرفته از دنیای غرب است. مطالعات نشان داده که ارزشهای غربی موجب کاهش پابندی افراد به ارزشهای بومی و مذهبی شان می شود و به گسترش ارتباطات نامتعارف در بین جوانان دامن می زند. متأسفانه برخی کاربران با استفاده نامتعارف و ایجاد روابط پنهانی بنیان خانواده را متزلزل می کنند در حالی که به خطرات بی توجهی از آن و پیامدها و استفاده از آن واقف نیستند. فضای مجازی فضایی است که هویت شخصی و مشخصات فردی قابل پنهان کردن است و قرار گرفتن در نقش های گوناگون به ویژه در سنین نوجوانی منجر به شکل گیری هویت ناسالم و اختلالات شخصیتی آنان می گردد. (طباطبائی، فرزاد، ۱۳۹۹).

تعارض ارزش‌ها

آشکار بودن ضعف استدلال و اندیشه ی مخالفین در رویارویی با اسلام راستین، آنها را به سمت معرفی نسخه های ساختگی و جعلی از اسلام و معرفی آنها به عنوان نسخه ی اصلی اسلام کشانده است. این همه در حالیست که به موازات این طرح، های دیگری از قبیل ناکارآمد جلوه دادن نظام دینی و ترویج اندیشه ی سکولاریسم با هدف جدایی دین از سیاست، تشدید دین گریزی و تخریب باورها، ارزش ها و اعتقادات دینی و مذهبی، تشکیک و شبهه پراکنی در مورد آیات و حقایق قرآنی، تحریف تاریخ اسلام و زیر سوال بردن احکام اسلامی نیز در فضای مجازی دنبال می شود. در کنار فعالیت های ضد دینی و دعوت به تابو شکنی دینی، با توجه به اصل نیاز انسان به معنویات، فضای مجازی به زمینه ای مساعد برای ترویج فرق ضاله و عرفان های نوظهور تبدیل شده است. این فرقه ها از این فضا برای تبلیغات و شبکه سازی و معرفی خود به عنوان راه نجات و سعادت بهره می برند (عیوضی، محمدرحیم، ۱۳۸۶).

انزوای اجتماعی

شواهد حاکی از آن است که به طور روزافزون یک ارتباط بین استفاده شبکه‌های اجتماعی و جنبه‌های مختلف از سلامتی افراد نوجوان شامل خواب و سلامت روان وجود دارد، کارشناسان معتقدند ارتباط‌های اجتماعی نوجوانان از طریق اینترنت ضعیف‌تر از ارتباط‌های واقعی است و در دراز مدت به انزوای اجتماعی، افسردگی و به مخاطره افتادن سلامت روان افراد می‌انجامد. مطالعات انجام شده نشان داده‌اند این افراد، در روابط اجتماعی مهارت‌های لازم را ندارند و از آسیب پذیری بالا و سلامت و بهداشت روانی پایین، رنج می‌برند. امروزه در زندگی اجتماعی، فضای مجازی جای دوستان و نزدیکان را گرفته و در حقیقت جایگزین روابط دوستانه و فامیلی شده است. افراد ساعت‌ها از وقت خود را در فضای مجازی گذرانده و به جای فعالیت های اجتماعی، به فعالیت های فردی روی می آورند. این موضوع افراد را در افسردگی و انزوای اجتماعی فرو خواهد برد، چه بسا خود آن ها از این موضوع آگاهی نداشته و حتی ممکن است آن را تأیید نکنند. (پلیس فتا، ۱۳۹۸، ۵۷:۸۰).

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

فرصت‌های موجود رسانه و فضای مجازی در ترویج سبک زندگی قوم بختیاری

- تبلیغ فرهنگ و جاذبه‌های فرهنگی

تبلیغ فرهنگ و سنت اقوام ایرانی و تلاش برای تقویت روحیه نشاط و شادی در جامعه از مهم‌ترین راهکاری جهت مبارزه با تهاجم فرهنگی و تغییر در سبک زندگی می‌باشد. معرفی فرهنگ اقوام‌های مختلف، معرفی شاخص‌های فرهنگی هر استان و معرفی جاذبه‌های فرهنگی، تاریخی و گردشگری آنها می‌تواند در جهت حفظ و صیانت از سبک زندگی تاثیر بسزائی داشته باشد از اینرو برگزاری تور آشنا سازی توسط فعالان جهان گردی، دفاتر خدمات گردشگری و ارسال ظرفیت‌ها و قابلیت‌های گردشگری در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی فرصت مناسبی است جهت تبلیغ و معرفی فرهنگ و جاذبه‌های فرهنگی اقوام.

معرفی جاذبه‌های گردشگری

بسیاری از کشورهای دنیا برای جذب گردشگران به دنبال ایجاد جاذبه هستند در حالیکه کشور ایران یکی از قدیمی‌ترین تمدن‌های دنیا است و می‌تواند گردشگران زیادی را به سوی خود جذب کند مناطق بختیاری نشین دارای تنوع اقلیمی متنوع، بناهای تاریخی و محوطه‌های باستانی فراوان و آداب و رسوم مختلف است که نشان دهنده قدمت بالای این قوم است. معرفی و تبلیغات ظرفیت‌های گردشگری از طریق فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی جهت ایجاد امنیت و ارائه خدمات مناسب به گردشگران باید مورد توجه فعالان رسانه ای قرار گیرند. می‌توان تاریخ و تمدن، ظرفیت‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگی قوم بختیاری را از طریق رسانه‌ها و فضاهای مجازی به مردم دنیا معرفی نمود

ترویج فرهنگ، آداب و رسوم قوم بختیاری

باتوجه به اینکه امروزه فضای مجازی تبدیل به یکی از مهم‌ترین ابزارها در جنگ نرم شده است و از هر طریقی سعی در تخریب وقت و ذهنیت افراد جامعه به خصوص قشر نوجوان و جوان این مرز و بوم دارد. پس ضرورت سرمایه گذاری فرهنگی در این زمینه به وضوح احساس می‌شود؛ به گونه ای که باید فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی بویژه آداب و رسوم و فرهنگ غنی ایل بزرگ بختیاری را زیرکانه بخصوص از طریق بازی‌های کودکانه به نمایش گذاشت چرا که ذهن یک کودک در حال شکل گرفتن است پس باید از این فضاها در جهت ترویج این فرهنگ غنی استفاده کرد و با ترویج سبک زندگی اقوام ایرانی موجبات استواری و تحکیم بنیان خانواده‌ها را فراهم نمود که این امر با هم اندیشی افراد متخصص در زمینه‌های دینی، روانشناسی، جامعه‌شناسی، ایران شناسی و برنامه نویسی فضای مجازی قابل اجرا می‌باشد.

در داخل کشور تحقیقات مربوط به سبک زندگی محدود بوده و مربوط به سالهای اخیر است. در حالی که تحقیقات هویت قومی چه در حوزه مردم شناسی و چه در حوزه‌های جامعه شناسی و علوم سیاسی فراوانی و سابقه بیشتری دارند. تحقیقاتی که در زمینه سبک زندگی به انجام رسیده، عمدتاً با سه رویکرد پزشکی، روانشناسی و جامعه شناسی صورت گرفته است. تحقیقات جامعه شناسی، نیز نسبت به تحقیقات با رویکرد روانشناسی و پزشکی نسبتاً اندک است. در این بین تحقیقات مرتبط با سبک زندگی و هویت قومی نیز سهم بسیار نادری در تحقیقاتی دارد که در داخل کشور انجام گرفته است. در زیر به تحقیقاتی اشاره می‌شود که در ارتباط با این موضوع در داخل کشور صورت پذیرفته است که برخی از آنها عبارتند از:

بازنمایی اقوام در رسانه ملی؛ تعامل دو سویه (ماکویی، سویل، ۱۳۹۹)؛ جهانی شدن و هویت اقوام ایرانی با تاکید بر مولفه های زبان و آداب و رسوم (نساج، حمید، ۱۳۸۷)؛ جهانی شدن و تأثیر آن بر هویت های قومی و ملی (رحمت الهی، حسین، ۱۳۸۴)، سبک زندگی و موانع آن در نهج البلاغه (برزگر نژاد، ثریا؛ احتشامی، علی حسین، ۱۴۰۰)، تأثیر سبک زندگی و هویت اجتماعی (هوشنگ نایی و ستار محمدی، ۱۳۹۲)، مصرف‌های بلوچ ایران و چالش های هویت قومی و هویت ملی (معیدفر و همکاران، ۱۳۸۶)، بررسی منابع هویت ایرانی (حاجیان، ۱۳۸۷)، بدن به مثابه رسانه هویت (تقی آزادارمکی و حسن

چاوشیان، ۱۳۸۱)، هویت قومی و آرزوهای شغلی دانشجویان (هواچن و همکاران، ۲۰۱۲)، سبک زندگی جهانی در شرایط محلی (سولوی، ۲۰۰۰).

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش تنها به دنبال توصیف و یا تبیین وقایع و رخداد‌های تاریخی گذشته نمی‌باشد بلکه با رویکرد آینده پژوهی تلاش می‌کند تا ضمن شناخت و تحلیل مسائل و ناهنجاری‌های شبکه‌های اجتماعی نسبت به ارائه راه‌حل‌های مناسبی برای مواجهه با آسیب‌های فضای مجازی در سبک زندگی اقوام با مطالعه موردی قوم بختیاری جهت حفظ فرهنگ، آداب و رسوم و باورهای اعتقادی مردم در آینده تلاش نماید.

این پژوهش سعی می‌کند ضمن بکارگیری روش‌های مختلف نظیر روش سیاست‌پژوهی و نظر خواهی از کارشناسان و صاحب‌نظران نسبت به بیان گردآوری و جمع‌آوری مطالب و منابع اقدام نماید.

فرایند سیاست پژوهی شامل پنج مرحله (آماده‌سازی، مفهوم‌سازی، تحلیل تکنیکی، تحلیل توصیه‌ها و انتقال نتایج است) که در اغلب پژوهش‌ها تلاش می‌شود بصورت کامل پوشش داده شود و در هر یک از مراحل فوق ممکن است ضعفی وجود داشته باشد (احمدزهرانی، ۱۳۹۳: ۳۷).

در پژوهش حاضر باتوجه به اهمیت و جایگاه موضوع از ابزارهای گردآوری بانک اطلاعاتی، نمونه‌برداری از پایگاه‌های علمی، مقالات علمی و مجلات و روش کتابخانه‌ای استفاده شده است.

یافته‌ها و بحث

تاثیر فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی در سبک زندگی قوم بختیاری:

الف) فروپاشی بنیان خانواده‌ها و از بین رفتن فرهنگ غنی اقوام

به دلیل ویژگی‌های خاص فضای مجازی و نو بودن این پدیده، بسیاری از والدین فرصت، امکان و یا توان کافی برای شناخت دقیق این فضا و کاربردهای آن را به دست نیاورده‌اند و عدم آشنایی مناسب آنها با این فضا و در مقابل استفاده روزمره نوجوانان و جوانان و حتی کودکان از این فضا باعث شده است که یک فضای محرمانه و خصوصی در داخل خانه برای فرزندان ایجاد شود و آنها بدون دغدغه و بدون احساس وجود ناظر بیرونی به سایت‌های مختلف در این فضا دسترسی یافته و بعضاً به دلیل ویژگی‌های سنی و شخصیتی و کنجکاوی‌های خود متأثر از فضاهای ناسالم موجود در اینترنت گردند. ارتباطات سالم در فضای مجازی و لزوم هوشیاری جوانان و خانواده‌ها نسبت به تهدیدات فضای سایبری در درجه نخست اولویت قرار دارد. پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و توجه والدین به رفتار فرزندان بسیار مهم می‌باشد و برای جلوگیری از هم‌پاشیدگی خانواده‌ها، والدین باید تا حدودی به فناوری‌های روز دنیا مسلط باشند و آگاه باشند که تغییر در رفتار فرزندان به معنای ایجاد تغییر در طرز فکر آنهاست و هنگامی که بنیان فکری و شخصیت آنها به صورت ناصحیح شکل گیرد، راه نفوذ شیادان به حریم خصوصی افراد و محیط امن خانواده باز می‌شود. لذا، چنانچه خانواده‌ها نسبت به شیوه‌های جدید ارتباط فرزندان خود آگاهی و شناخت کافی و لازم را داشته باشند، از انجام بسیاری از جرایم و ارتباطات پنهانی آنان جلوگیری به عمل می‌آید (صدوق، ۱۳۵۸، ج ۲: ۴۷۹).

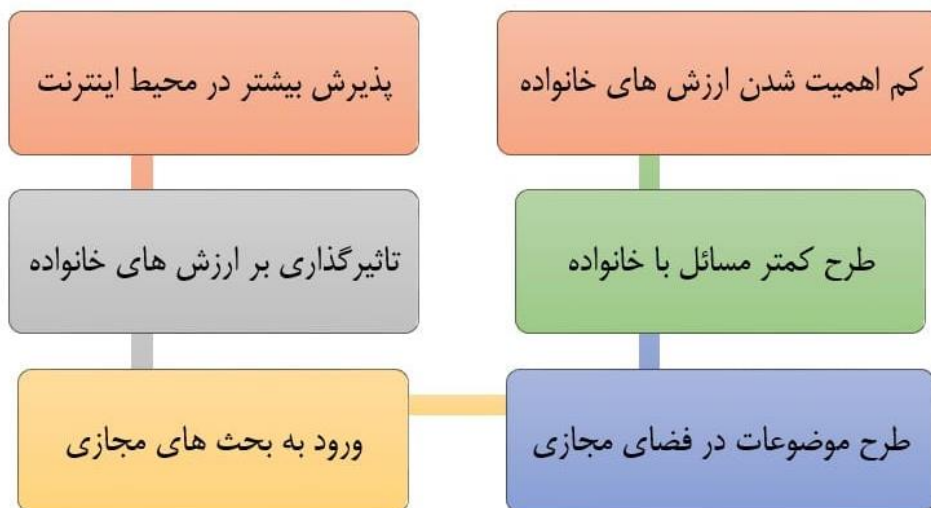

شکل ۲. تأثیر فضای مجازی بر سبک زندگی خانواده‌ها

ب) تغییر در سطح زندگی اجتماعی

فضای مجازی با اثرات مثبت و منفی همراه است و به دلیل بی‌دقتی در نحوه استفاده صحیح از آن، آسیب‌های مختلفی گریبانگیر جامعه می‌شود بسیاری از افراد تصویری از زندگی خودشان در فضای مجازی ارائه می‌دهند که ممکن است دیگران فکر کنند که واقعاً این بهترین سبک از زندگی است و حتی ممکن است رفتارهای ناسالم را در فضای مجازی تبلیغ کنند. چرخیدن در فضای مجازی به ویژه اینستاگرام و دیدن چشم و هم چشمی خانواده‌ها، بسیاری از زندگی‌ها را نابود کرده و آرامش را از خانه‌ها برچیده است.

اعتیاد اینترنتی انسانها را به افرادی رها شده تبدیل کرده و بر روابط اجتماعی آنها تأثیر گذاشته است؛ این گروه از افراد با تأخیر به محل کار رفته و مبتلا به کم‌کاری میشوند. همچنین تبعات حضور بیش از حد در فضای مجازی و اینترنت به روحیه فردگرایی مفرط، عزلت‌طلبی، اجتماع‌گریزی، بی‌میلی به مشارکت اجتماعی، کاهش تعاملات و ارتباطات و انزوای منجر میشود این گروه به رغم اینکه در فضای مجازی روابط رو به افزایشی دارند؛ اما دامنه روابط آنان در جهان واقعی به شدت کاسته می‌شود (Samson, 2005: 2).

شکل ۳. تأثیر عدم مدیریت شبکه‌های اجتماعی بر سبک زندگی خانواده‌ها

ج) اتلاف وقت و هدر رفتن عمر در فضای مجازی

در دین مبین اسلام از زمان و استفاده از لحظه لحظه زندگی به عنوان سرمایه ای با اهمیت و مقدس یاد شده است؛ به طوری که در قرآن کریم به آن قسم خورده شده است. (قرآن، عصر، آیه ۱). زمان، نعمت و سرمایه ای است که از ناحیه خداوند متعال به نوع بشر ارزانی شده است و به فرموده پیامبر اکرم(ص) انسان در اولین قدم پس از مرگ، نسبت به آن مورد مؤاخذه قرار خواهد گرفت. این روزها در هجوم ماهواره، اینترنت و گوشی های همراه پیشرفته و توسعه شبکه های اجتماعی و تنوع برنامه های خوب و بد ساعت ها از عمر عزیز و گرانبهای مان بی هیچ هدف و برنامه ای و هیچ دستاورد خاصی جز تلف شدن بر باد می رود. وقتی بر اساس آمار، کاربران ایرانی بیشترین ساعات عمر خود را در دنیای مجازی سپری می کنند، زنگ هشدار و اضطرابی باید برای مسئولان بصدا در آید و آنان را به چاره اندیشی برای آگاهی بخشی به شهروندان از پیامدهای مخرب و نامناسب این اتفاق در دنیای غیر واقعی وادار کند. بنابراین باید تلاش شود تا آنقدر آگاهی و اطلاعات خانواده ها از دنیای مجازی و عواقب از دست دادن زمان های ارزشمند اعضای خانواده در دنیای مجازی ارائه شود که افراد با هوشمندی تنها زمان محدود و بسیار اندکی تنها برای چک کردن فایل های شخصی خود قرار دهند و از سپری کردن اوقات عمر خود در سایت های مجازی که جز تلف کردن عمر، جوانی و سرمایه ارزشمند انسانی چیزی ندارد، خودداری کنند (صدوق، محمد بن علی، ۱۳۵۸).

راهکارهای حفظ سبک زندگی در مقابل فضای مجازی

الف) احراز و ثبت هویت کاربران فضای مجازی

در دنیای مجازی به دلیل عدم وجود محیط غیرواقعی، کاربران بر این باور هستند که هویت اصلی آنها روشن و قابل شناسایی نیست. این فضا، به دلیل تصورات و رویاهای خودساخته کاربران با دنیای واقعی فاصله زیادی دارد که این تفاوت به تدریج و به مرور زمان ذهنیت خودساخته فرد را ملکه وجودی او ساخته و فرد را گرفتار دوگانگی فرهنگی و شاید بی هویتی و در نهایت به سلب خلاقیت و محدودیت توانایی واقعی از فرد میانجامد که دامنه آن به خانواده و جامعه نیز کشیده خواهد شد. از طرف دیگر، در دنیای واقعی هر کس مسئول رفتار و گفتار خود است؛ اما در فضای با اتکای به ناشناختگی، این احساس مسئولیت کمرنگ شده و افراد به راحتی مرتکب فریبکاری، سوء استفاده های مالی، جنسی، اشاعه منکرات، شکستن خطوط قرمز اخلاق اسلامی از قبیل اتهام و شایعه پراکنی میشوند. بنابراین، لازم است ترتیبی اتخاذ شود تا فعالیت در فضای مجازی همچون دیگر فعالیتهای اجتماعی مثل رانندگی پس از احراز و ثبت هویت صاحب سیمکارت یا شماره سریال گوشی همراه و بر اساس قوانین مشخص و مجوز رسمی صورت پذیرد. (حسنپور، سید عبدالکریم، ۱۳۹۶).

ب) خوداتکائی در فضای مجازی و بومی سازی آن

داشتن تخصص و خود اتکائی وبومی سازی این دانش جهت کنترل و جلوگیری از نفوذ شبکه های مخرب از اهمیت بسیار بالائی برخوردار است. وضعیت امروز جهان و توسعه پرشتاب فناوری ها و خدمات ارتباطی و اطلاعاتی در فضای سایبر موجب شده انتقال ارزشها به سمت کشورهای درحال توسعه به صورت کلان و کشورهای اسلامی به طور خاص شاهراهی یکطرفه باشد که نتیجه این جریان تضعیف استقلال سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشورها در بعد ملی و نابودی اقتدار فرهنگ های ملی و بومی کشورها خواهد شد. غلبه بر این مشکل در گرو بومی سازی فن آوری و کاربردها و هم سو سازی فرآورده های تکنولوژیک در این حوزه با نیازهای اجتماعی، فنی و ارزش های بومی کشور می باشد. سازگار نمودن فناوری با نیازهای فنی، اجتماعی و فرهنگی در کنار استقلال مدیریتی و امنیتی؛ هدف بومی سازی که توسعه می باشد را محقق می سازد. (مرکز ملی فضای مجازی، ۱۳۹۶).

شکل ۳. سهم شرکت‌های تولید کننده ICT در کشور ایران

ج) سواد رسانه‌ای اصلی‌ترین ابزار حفظ سبک زندگی

دانستن اینکه جامعه در فضای مجازی به چه مطالبی گرایش دارند یکی از ضروریات فراگیری سواد رسانه‌ای است. در جهانی زندگی می‌کنیم که رسانه‌ها در همه ابعاد زندگی بشری حضور و نقشی پر رنگ و موثر ایفا را میکنند، وقت آن رسیده است که پس از غفلتی طولانی از رسانه‌های امنیتی و رسانه‌های پرستی و عدم توجه به رویکرد درست مواجهه با رسانه‌ها، به اصلاح الگوی مصرف رسانه‌ای خود بپردازیم و با مسلح شدن به فهم و مهارت‌های سواد رسانه‌ای، این ابزار مفید را به نفع سبک زندگی اسلامی بهینه کنیم بنابراین ارتقا فهم دینی در بین کاربران فضای می‌تواند منقش مؤثری در جلوگیری از آسیب دیدن زندگی اسلامی شود مباحث دینی باید هنرمندانه به مخاطب برسد تا تاثیر گذاری بیشتری در میان نسل امروز داشته باشد.

شکل ۴. آداب استفاده از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی

د) تقویت برنامه‌های صداوسیما و شبکه‌های استانی در ترویج فرهنگ اصیل اقوام

رسانه‌ها و محصولات رسانه‌ای، از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر شکل‌گیری سبک‌های نوین زندگی یا تغییر سبک‌های زندگی است؛ به ویژه آنکه رسانه در جهان امروز، مرزها را درنور دیده و به‌دور دست‌ترین و دست‌نیافتنی‌ترین نقاط زمین رخنه کرده است. در عصر انفجار اطلاعات، رسانه‌ها را می‌توان ابزار «جنگ نرم» و «پدافند غیرعامل» برشمرد. در شرایط کنونی بسیاری از کشورها با ابزار رسانه، هم در پی تثبیت فرهنگ خودی و واکنش به آن در برابر هجوم فرهنگی بیگانه هستند و هم از این ابزار برای معرفی فرهنگ خویش به دیگر جوامع بهره می‌برند. قدرت و قابلیت روزافزون رسانه، موجب شده دیگر حتی حکومت‌ها نیز مانند گذشته، آن را تنها ابزاری برای اطلاع‌رسانی و سرگرم‌سازی ندانند و از آن به عنوان یک سلاح کارآمد در عرصه «جنگ نرم» بهره گیرند. طبیعی است جوامع برخوردار از ابزارهای رسانه‌ای پیشرفته‌تر یا محصولات رسانه‌ای جذاب‌تر، پیشروی فرهنگی سریع‌تر و موقعیت فرهنگی برتری داشته باشند. (فاضل قانع، حمید، ۱۳۹۲).

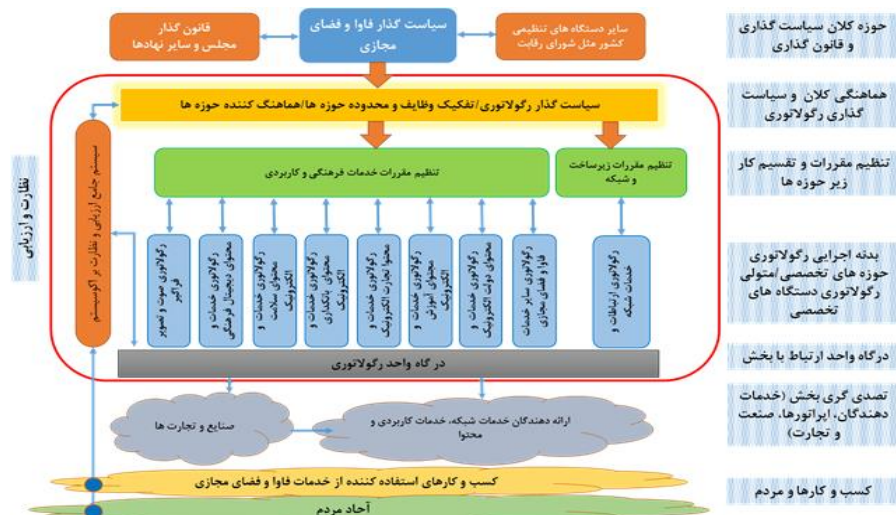
ه) راه‌اندازی اینترنت ملی ضرورت ترویج سبک زندگی ایرانی، اسلامی در فضای مجازی

امروزه تنها با سیاست‌های انقباضی و فیلتر کردن شبکه‌های مجازی نمی‌توان مانع از آسیب‌های این فضا شد و چنین سیاست‌هایی امروز دیگر کارایی ندارد و باید اقدامات اثباتی و ایجابی انجام داد که در این راستا باید شبکه‌ای به نام شبکه ملی به وجود آید و نیازمندی‌ها در آن گردآوری شود، به طوری که مراجعان را اشباع کند. سپس می‌توان پهنای باندی که مثلاً به تلگرام داده اند را به شبکه ملی بدهند و به گونه‌ای باشد که مراجعه به شبکه ملی آسان باشد؛ که در این صورت دسترسی به آموزه‌های دینی راحت‌تر خواهد بود، و طبیعتاً مردم بیشتر به معنویات سوق داده می‌شوند.

و) تدوین قوانین و مقررات در حوزه تنظیم‌گری فضای مجازی

افزایش سرعت اینترنت زمینه‌ی مناسبی را برای ارائه حجم عظیم محتوای صوتی و ویدیویی به مخاطب در بستر وب فراهم کرده و تولیدکنندگان محتوا، اکنون قادرند محصولات خود را با واسطه کمتری به کاربران نهایی تحویل دهند. تدوین قوانین و مقررات نسبت به سطح دسترسی کاربران به محتوا، صوت و تصویر در فضای مجازی میتواند راهکار مهمی جهت کنترل و سطح دسترسی کاربران به شبکه‌های مختلف اجتماعی باشد که این امر نه تنها باعث حمایت از فرهنگ بومی و ترویج و تقویت ارزش‌های دینی و ملی از بستر رسانه میشود بلکه باعث کاهش آسیب‌های اجتماعی فضاهای مذکور بر سطح زندگی اسلامی خواهد شد (حسینی، سید بشیر، ۱۳۹۸).

«ارائه طرح و تدوین قوانین و مقررات جهت صیانت از حریم خانواده‌ها در فضای مجازی الزامی می‌باشد»

شکل ۴. قوانین و مقررات در حوزه تنظیم‌گری فضای مجازی

نتیجه‌گیری

از مجموع مطالب طرح شده در این پژوهش، چنین نتیجه‌گیری میشود که استفاده از فضای مجازی و تکنولوژی فراگیری اینترنت، به عنوان یک پیشرفت علمی و ابزاری تسهیل‌ساز در زندگی انسانی، امری مطلوب و ضرورتی انکارناپذیر است. این پدیده نوظهور همچون دیگر پدیده‌های تکنولوژیک در کنار محاسن و خدمات فراوانی که به جامعه بشریت ارزانی داشته است، مخاطرات فرهنگی و آسیب‌های نامطلوب اعتقادی به ویژه برای اقوام و ایلات به همراه دارد که با برنامه‌ریزی دقیق و مواجهه درست میتوان از مخاطرات آن در امان ماند که در این پژوهش تلاش شد به راهکارهای مناسبی برای مدیریت فضای مجازی اشاره شود.

در کنار مزایای فضای مجازی، خطرات مخرب جبران‌ناپذیری نیز در این فضاها و شبکه‌ها در کمین خانواده‌ها و کودکان و نوجوانان است که می‌تواند خانواده‌ها را از سبک زندگی اسلامی و الگوگیری از زندگی ائمه اطهار(ع) جدا سازد و به سوی زندگی و فرهنگ غربی، تحمل‌گرایی و دنیاطلبی هدایت کند. بنابراین می‌طلبد که مسئولان و خانواده‌ها هنگام استفاده از این فضا، با آگاهی کامل وارد این مجموعه بی‌مرز شوند و ضمن شناخت دیگر فرهنگ‌ها و ملل، سبک زندگی اسلامی خود را حفظ نمایند و حتی‌الامکان آن را نیز به دنیا عرضه نکنند و دیگر ملت‌ها را با سبک زندگی ایرانی و اسلامی و نیز هدف دار بودن زندگی و ارزشمندی خلقت انسان، آشنا نمایند.

برقراری ارتباطات سالم در فضای مجازی و لزوم هوشیاری کاربران نسبت به تهدیدات این شبکه‌ها باید در اولویت قرار دارد. پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و توجه به آسیب‌های آن بسیار مهم می‌باشد و برای جلوگیری و از هم‌پاشیدگی خانواده‌ها، حفظ حرمت و ارزش‌ها، حفاظت و پاسداری از اهداف و آرمان‌های دین‌مبین اسلام نیازمند آگاهی و دانش در سطح بالائی میباشد بنابراین چنانچه خانواده‌ها نسبت به شیوه‌های جدید ارتباط فرزندان خودآگاهی و شناخت کافی و لازم را داشته باشند، از انجام بسیاری از جرایم و ارتباطات پنهانی آنان جلوگیری به عمل خواهند آورد. مقابله با ایجاد و نشر شایعه‌های مخرب و اطلاعات و اخبار ناصحیح و غیرواقعی، قانونمند کردن مقابله با جرایم سایبری، توسعه شبکه‌های اجتماعی مجازی بومی و آموزش و آگاه‌سازی خانواده‌ها، مراقبت و کنترل والدین، اولیای مدارس از دیگر راهکارها می‌باشد. هم‌چنین رسانه‌های جمعی به خصوص صدا و سیما با آموزش و برنامه‌های متنوع میتواند جایگزینی مناسبی برای این شبکه‌ها باشد.

منابع

- امام جمعه، طحیه. «آموزش و پرورش در عصر اطلاعات». فصلنامه فناوری آموزشی، آبان ۱۳۸۲، ش ۲.
- اینگلهارت، رونالد (۱۳۷۳) تحول فرهنگی در جوامع پیشرفته صنعتی، ترجمه مریم وتر، انتشارات کویر. باکاک، رابرت (۱۳۸۱) مصرف، ترجمه خسرو صوری، انتشارات شیراز.
- بیابانگرد، اسماعیل؛ (۱۳۸۷) «تأثیر فضای مجازی در نارضایتی خانوادگی»؛ پایگاه اطلاع‌رسانی بنیاد شهید و ایثارگران.
- پایگاه اطلاع‌رسانی پلیس فتا «فضای مجازی و آسیب‌های اجتماعی آن» (1398: 57: 08).
- جوادی آملی، عبدالله (۱۳۸۳): تفسیر موضوعی قرآن کریم (توحید در قرآن)، ج ۲. قم: اسراء.
- حسین، سید بشیر (۱۳۹۸): «الگوی مطلوب نظام تنظیم‌گری محتوای صوت و تصویر در بسترهای نوین انتشار فضای مجازی» کنفرانس حکمرانی و سیاست‌گذاری عمومی.
- حسنپور، سید عبدالکریم (۱۳۹۶)؛ تعارضات کاربری فضای مجازی با سبک زندگی اسلامی (با تأکید بر جایگاه زمان، خانواده و روابط اجتماعی)؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- دوران، بهزاد (۱۳۸۱)، تأثیر فضای سایبر بر هویت اجتماعی. دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده علوم انسانی.
- دهخدا، علی‌اکبر (۱۳۷۲) لغت‌نامه، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- ربیع، علی و فرشته محمدزاده یزد (۱۳۹۲) آسیب‌شناسی فضای مجازی، بررسی تأثیر استفاده از اینترنت بر انزوای اجتماعی دانشجویان. راهبرد اجتماعی فرهنگی. دوره ۲ - شماره ۴۳ - 60: 6.
- صداقت زادگان، شهناز (۱۳۹۴): تأثیر سبک زندگی بر هویت قومی، مجله جامعه‌شناسی ایران، دوره شانزدهم، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۴، ص ۶۵-۹۱.
- طباطبائی، فرزاد؛ (۱۳۹۹) «شکل‌گیری هویت در نوجوانان» عوامل موثر در هویت‌یابی نوجوانان، مرکز روانشناسی هنر زندگی.

- عیوضی، محمد رحیم؛ (۱۳۸۶) «فرهنگ اسلامی: مفاهیم، ویژگی‌ها و اصول»؛ پورتال جامع علوم انسانی.
- فاضل قانع، حمید (۱۳۹۲) «کتاب سبک زندگی براساس آموزه‌های اسلامی» نقش رسانه‌ها در سبک زندگی فصل ششم صفحه ۱۴۳.
- مکارم شیرازی، ناصر (۱۳۹۸) «بیانات حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی در دیدار دست‌اندرکاران تولیدات رسانه. مرکز ملی فضای مجازی، «خودآنگاه در فضای مجازی» فضای مجازی پیش‌ران توسعه ۱۴/۸/۱۳۹۶، ۱۵:۲۲.
- تنظرقائم، مهدی و تاتار، عبدالعزیز، (۱۳۸۴)، اینترنت، سرمایه اجتماعی و گروه‌های خاموش، فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، سال اول شماره ۴.
- Morrison AP, French P, Wells A. Metacognitive beliefs across the continuum of psychosis: Comparisons between patients with psychotic disorders, patients at ultra-high risk and non-patients. Behaviour Research and Therapy. 2007; 45(9)
- Bourdieu, pierre (1984), Dictinction. A Social Critique of The Judgement of Taste Translated by Richard Nice, Routledge and kagan paul.
- Samson, Teicher Jeri and keen Beth (2005). Internet Addiction. Webmaster@notmykid.org

How to Cite:

Nasiri, Valiyollah, Gheibipour, Hossein. (2022). Damages of cyberspace based on the life style of Iranian ethnic groups (Case study of Bakhtiari ethnic group). *Studies of Nomads Area Plannig*, 1(2), 49-62.

ارجاع به این مقاله:

نصیری، ولی‌الله و غیبی‌پور، حسین. (۱۴۰۰). آسیب‌های فضای مجازی بر سبک زندگی اقوام ایرانی (مطالعه موردی: قوم بختیاری). *مطالعات برنامه‌ریزی قلمرو کوچ‌نشینان*، ۱(۲)، ۴۹-۶۲.

Review Article

Damages of cyberspace based on the life style of Iranian ethnic groups (Case study of Bakhtiari ethnic group)

Valiyollah Nasiri* - Assistant Professor, Department of Comparative Religions and Mysticism, and Researcher, Bakhtiari Research Institute, Faculty of Literature and Humanities, Shahrekord University, Shahrekord, Iran.

Hossein Gheibipour- PhD Student, Department of Social Communication Sciences, Faculty of Humanities, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

Receive Date: 12 October 2021

Accept Date: 04 December 2021

ABSTRACT

Introduction Everyone's life depends on a method that he chooses as his lifestyle so that it either causes human growth and perfection or provides destruction and decay.

Purpose of the research: The purpose of this study is to investigate the harms of cyberspace in the life style of Iranian ethnic groups with a case study of the Bakhtiari people.

Methodology : This research has been collected by using the method of descriptive-analytical libraries by studying different views and points of view in this field. Therefore, the present article deals with the purpose of describing and analyzing the various harms of cyberspace in terms of ethnic life and has been extracted by a descriptive-analytical method with the policy research model of the mentioned dimensions.

Geographical area of research The present study is responsible for investigating the causes, roots, contexts, components and consequences in a scientific and integrated way.

Results and discussion The findings show that duct space has a great impact on people's lifestyles. Actors in this field, while targeting users' thoughts and beliefs, try to change their lifestyle.

Conclusion The use of cyberspace and the pervasive technology of the Internet, as a scientific advancement and facilitative tool in human life, is a desirable and undeniable necessity. This emerging phenomenon, like other technological phenomena, along with the many benefits and services it has provided to human society, has cultural risks and undesirable religious harms, especially for tribes and clans, which can be carefully planned and properly addressed. He was safe.

KEYWORDS: harm, Iranian ethnic groups, lifestyle, cyberspace, Bakhtiari people.